

Alkotmánybíróság

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 1 0 9 8 - 7 / 2019	
Érkezett: 2019 OKT 17.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 0 db	<i>ju</i>

ügyszám: IV/1098-5/2019

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria 2019. március 6. napján kelt és 2019. május 06. napján kézhez vett, Pfv.I.20.688/2018/8 sorszámú közbenső ítélete (továbbiakban: Kúria közbenső ítélete ¹) alaptörvény ellenes az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg, és az elsőfokon eljáró Jászberényi Járásbíróság 5.P.20.619/2015/61 sorszámú ítéletét valamint a másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék 1.Pf.21.203/2017/5 sorszámú ítéletét hatályában tartsa fenn. Amennyiben nincs lehetőség kérem mind az első, mind a másodfokú mind a Kúria döntés hatályon kívül helyezését, hogy az első fokon újra induló ügyben bizonyítási indítványt tudjak tenni, jogaim megóvása, érvényesítése érdekében.

Kérelmem indokolását részben az alábbiak szerint módosítom, minden egyebet változatlanul fenntartva.

az alábbiakat adom elő:**1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei**

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése:

A rPp 3.§ (3) bekezdése kimondta: A jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkészített voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

Jelen perben a bizonyítási terhet, mind az első mind a másodfokon eljáró bíróság a felperesre tette. Ezzel szemben a Kúria ítéletében tényként kezelte, hogy a felperesi igény átszállt. Az általa felhívott XIX századi Kúriai gyakorlat is ismerte azonban, hogy vannak esetek amikor a kötelesrész iránti igény nem szállhat át. (pl: elévülés, arról a jogosult még életében lemondott)

A felek közötti perben elhangzott, hogy III.r. és IV.r. alperesek szülei beszéltek a felperesi jogelőddel, tájékoztatták arról, hogy az örökgyógy után végrendelet maradt, melyet a felperesi jogelőd elfogadott, belenyugodott, hogy neki semmi sem jár, igénye nem volt a fia hagyatékával szemben.

A bizonyítási teher és kötelezettség szabályainak helytelen alkalmazása okán az ítéletet hatályon kívül kellett volna helyezni (BH 2006.192.) A jogerős Kúriai ítélet ugyanis a korábbi téves bizonyítási teher kiosztása és a Kúria azt megfordító határozata okán elzárja alpereseket attól, hogy alapvető jogukkal a jogorvoslati jogukkal éljenek. (mind az első mind a másodfokú ítélet a felperesi keresetet elutasította, ezért alperesek sosem fellebbeztek.)

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

A Kúria közbenső ítélete sérti a jogorvoslathoz, tisztességes eljáráshoz való jogot. Az bizonyítási teher megfordítása okán a Pp. jogorvoslati rendszere kiüresedik, hiszen a Kúria ítélete jogerős. A Kúria döntése érdemben hat ki a felek közötti jogviszonyra, mégpedig akként, hogy azt végső fórumként, de mintegy az első fokú bíróság szerepét átvéve – bizonyítási teher újraosztása nélkül – tényként elfogadva a felperesi álláspontot, alperesekre marasztaló ítéletet hoz, mellyel szemben alpereseknek nincs jogorvoslati lehetőségük. Alapvető alkotmányjogi jelentősége abban áll, hogy a Kúria saját határozatában többször is kimondta, felülmérlegelésnek a felülvizsgálati eljárás során nincs helye, mégis bizonyítási teher kérdése körében, azt megfordítva szakít a korábbi gyakorlatával és nem elutasítja a felülvizsgálati kérelmet, de még csak hatályon kívül sem helyezi a korábbi ítéleteket új eljárásra utasítva az eljáró első fokú bíróságot, hanem elvonva a bizonyítási, a jogorvoslati lehetőséget alperesektől, érdemben a korábbi ítéletekkel szembemenő döntést hoz. A határozata indokolásából pedig nem derül ki, miért szakít a rPtk alapján kialakult bírói gyakorlatával a kötelezésrész intézményének az érvényesíthetősége kapcsán, pusztán azért mert az 1800-as években a Kúria eltérő álláspontra helyezkedett. Ismételtlen megjegyzem a XIX. században a Kúria elismerte, hogy vannak olyan esetek mikor ezen jog nem érvényesíthető a kötelezésrészre jogosult jogutóda által, a XIX. században a Kúriai döntés azonban ezen már túllépett anélkül, hogy e körben indokolta volna, miért lenne szükségtelen alperesek részére bármiféle ténynek a bizonyításra lehetőséget adni. Ezen gyakorlat meghonosodása azonban alapjaiban érinti nemcsak jelen, hanem valamennyi perben a peres felek jogait.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

A Kúria 2019. március 6. napján kelt Pfv.I.20.688/2018/8 sorszámú közbenső ítélete sérti a felek perbeli egyenlőségét, hogy egyenlő esélye és alkalma legyen arra, hogy a tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és bizonyítást indítványozzon, bizonyíthasson. A peres felek egyenlőségéből (polgári jogi mellérendeltségéből) tehát az következik, hogy a felperesnek és az alperesnek azonos joga legyen. Jelen esetben a téves bizonyítási teher telepítése (I. és II. fok) valamint az azt megfordító Kúria jogerős döntés minden jogi alap nélkül megkülönbözteti a peres feleket , mely alaptörvényellenes, mert jogorvoslati lehetőség nélkül zárja el alpereseket annak bizonyításától, hogy felperes nem örökölte meg az igényt. A Kúriának hatályon kívül kellett volna helyeznie mind az első

mind a másodfokú bírósági határozatot és az első fokú bíróságot új eljárásra kellett volna utasítania, egyben felhívnia, hogy az alpereseknek kell bizonyítania, hogy az igény nem szállt át a felperesi jogelőd hagyatékeként. A Kúria ezzel ellentétben a jogalapot érintő döntést hozott és felperesnek adott igazat, alpereseknek esélye sem volt bizonyítani a perben.

Ezzel pedig az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérült, mivel az alperesek – a Kúria által megfordított, I. és II. fokon eljáró bíróságok által telepített téves bizonyítási teher okán- a perben a jogaikat és kötelezettségeiket pártatlan tisztességes eljárásban nem érvényesíthették.

Másrészről, nem lehet tudni, a Kúria mire alapozza azt a tényt, hogy a kötelesrész iránti igény örökölhetősége esetén a végintézkedés szerinti örökös terheli annak bizonyítása, hogy az örökhagyó hagyatéka úgy nyílt meg, hogy ezen igény nem volt annak része és miért fogadja el, hogy ezen igény annak „automatikusan” része volt. Az első és másodfokon eljáró bíróság ugyanis a felperest annak is a bizonyítására kötelezték, hogy - bizonyítsa mivel ő állítja - a jogelődje érvényesíteni is akarta a követelését. A jelenlegi bírósági gyakorlat ugyanis ezt veszi alapul és a Kúria döntése ezzel is szemben megy. Vagyis jogszabálysértésnek álcázva felülmérlegeli a helyesen kiosztott bizonyítási terhet. Erre pedig felülvizsgálati eljárásban nincs lehetősége (BH. 2002.29.) A tartási szerződés megszüntetése iránti igény is kötelmi igény, mégis ha a per nem indul meg a jogosult életében, a jogutódja azt már nem érvényesítheti. A kötelesrész iránti igény is célt szolgál, akárcsak a tartási és életjáradéki szerződés. Nem tisztán kötelmi, hanem öröklésjogi szabály, mivel az az örökhagyó és meghatározott személyi kör közötti kapcsolaton alapul. E kapcsolat azonban nem szolgálhat alapul arra, hogy egy harmadik személy automatikusan saját maga lépjen fel a jogosult helyett a saját maga részére követelve a kötelesrész címén a jogelődöt megillető összeget, anélkül, hogy legalább valószínűsítene a jogelődje ezen összeget (vagy természetbeni részt) érvényesíteni akarta volna az örökhagyóval örökösével szemben. Az első és másodfok ezen elvek alapján helyesen kötelezte a felperest arra, hogy bizonyítsa az igénye valóban átszállt.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

- a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.
- b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)
- c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)
- d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Mellékletek)

Kelt: Szolnok, 2019. október 16.

Tisztelettel:

